

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Avla ... Thesavrorvm Dei In Passione D. N. Iesv Christi
Effusorum ad Resvrrectionem Mvltorum**

Eyschen, Georg von

Coloniae, 1657

§. 70. At ille dixit: satis est. v. 37.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45549

quis est aduersarius tuus. &c. Plures modo gladios inuenire in domo hac non potuimus, si placet Domino ulterius quæremus in domibus vicinis, pro tui defensione & nostra, hæremus enim firmiter in dictis & pollicitationibus nostris, quod parati simus tecum etiam in carceres & mortem ire, si gladii hi non sufficiant.

Vere homo carnalis non sapit ea quæ sunt spiritus, sed quæ carnalis Adam hæreditate ad suos transmiserat hæc à teneris vnguiculis homo valde caput. Inde pueri iocos & lusus, adolescentes vitia iuuenilia viri, scelera, senes irrationabilem parcitatem & timorem omnium rerum anxium didicerunt. Inde pugna & rixarum amor &c. miserabiles passiones. sic Apostoli hic admodum audaces sunt & fortis animi videntur, magis tamen est confidentia carnalis, quam fortitudo solidæ virtutis, audaces enim sunt, cum vident adhuc Dominum secum; & potentem resistere: sed ubi Christus potentiam suam paulo post abscondet, cessabit etiam ista fortitudo & magnanimitas, ex quo patet quod non ex virtute processit hæc audacia, alioquin etiam in aduersis perdurassent, nec aufugissent Christo capto, vel iam capiendo.

A diuina me Saluator, vt viriliter decertem potius pro mea salute & militarem aduersus voluptatem carnis per penitentiam; neque permittas, vt vquam amplius retro conuertar ad mundi huius, aut carnis illecebras, sed stabilis tuo in amore permaneam, tu enim es Deus penitentium, & ego spero in te, Iesu meo, in quem sperarunt gentes, nec pudore sint affectæ, serua me in finem & deduc me ad vitam æternam & salutarem: da fortitudinem contra malignum, ne gloriatur præualuisse contra me; sed viriliter agens, pro mea salute, cum in virtute tua prosternant.

§. 70. *Ar ille dixit: satis est. v. 37.*

Dominus volens citò compescere bellicam animositatem discipulorum istorum, qui non intellecta Domini sui mente, ante tempus conuolauerant ad arma capiendâ, bruto impetu, breui verbo vsus ait: *satis est.* quod dupliciter intelligo. Primo, sic cessate, quomodo Magistri discipulis suis dicunt, *satis est,* cum eos facessere & ab aliquo abstinere admonent. & religiosorum quorundam mos inoleuit, vt dicant lectori mensæ præfides: *satis est.* Alio sensu sic: duos gladios attulistis, iam tunc plures afferre estis parati. nō opus est plures procurare, isti duo ad propositum sufficiunt.

Vter horum sensuum tuus sit, Domine Iesu, nondum scio: credo quod uterque sit tuus, sed prior positius intentus, posterior permissione ad-
nexus.

noxus. Si erro, moneri desidero. Sed quid vos Apostoli cum duobus gladiis: quomodo in hunc numerum & non unitatem, vel in dualitate maiore non incidistis: certe id casu non est factum, sed Deo dirigente vestram inquisitionem. Sed & quæro vos, qui fuerunt illi duo Apostoli qui duos illos attulerunt? Ego ex illis Petrum fuisse suspicor, quia illum paulo post, improviso licet, gladium eduxisse videmus, nec dubito quin alter fuerit S. Ioannes, hi enim duo iam apud Dominum domus innotuerant, ut Legati ante aduentum Christi Magistris sui, cur autem hi duo duali numero asportauerint gladios, non caret mysterio, apto ad significandam duplicem potestatem in Ecclesia, nempe *Ordinis & Iurisdictionis*. Ordinis gladium in S. Ioanne, Iurisdictionis in S. Petro agnosco, & utrumque reuerenter cum sua potestate honoro.

§. 71. Satis est. v. 37.

Eadem phrasis absolute accipi potest, aliter pro formula indicentis finem, an autem allatis duobus gladiis & Domino monstratis, Dominus eadem formula finem simul imposuerit conuiuio sup ultimo in mortali corpore celebrato, dubitari potest, S. enim Lucas continuo ei verbo subnectit illa: *Et egressus ibat secundum consuetudinem in montem Oliuarum*, sed S. Ioannes videtur aliter informare, is enim plurima adhuc refert, post ista Christi verba & acta fuisse introducta, nempe, cap. 13. 21. *Cum hoc dixisset Iesus turbatus est spiritu & prostratus est & dixit: Amē amē dico vobis, quia vnus ex vobis tradet me*, quasi armis visis vehementius commotus ille agnus Dei diceret: vos quidem nunc feruetis zelo quodam, & duo iam gladios pro mei defensione acquisierunt, & cæteri erant parati ad gladios statim quærendos, nisi eos cohibuissem, quam bene, non dico nunc, hoc tamen dico, verissimum esse, quod vnus ex vobis ita zelum suum ostendantibus me tradet inimicis meis.

Aspiciant ergo ad inuicem discipuli, hesitantes de quo diceret. Ioan. 13. Iam antea statim a distributione Eucharistica conquestus erat leniter Dominus Iesus, quod manus tradentis se secum esset in mensa, ut vidimus supra s. sed eum non tanta emphasi, quanta modo, in armorum insolenti apud se strepitu, hoc dixisset, leuiter auditum, leuiter est transmissum, nunc autem commotis per armorum auditum & spectaculum animis intentius de eo ceptum est cogitari inter discipulos, & examen fieri per visum, an nempe aliquis eorum expallescere, metum & tremorem & deiectionem vultus incutiente conscientia. At cum hoc examen non procederet Iuda male conscientio frontem perfrectam ostentante & quæ, atque innoxii Apostoli, ad aliam